

Dag Daniš: Tresty za slová? KOLÍKOVÁ TO UŽ DOSŤ PREHÁŇA!

- CZ24 News | 2. prosince 2021

SLOVENSKO: Ministerka spravodlivosti pripravuje náhubkový zákon. Za niektoré paragrafy by sa nehanbil ani bolševik.

Novela Trestného zákona pôsobí zvrátene. Ministerka Kolíková jednou rukou presadzuje mierny režim pre konzumentov drog. Tou druhou zavádza prísne tresty za slová, diskusie, polemiky.

Jednoducho: Kolíková chce dať do klieťky slobodu slova.

Zariadiť to má nový paragraf Trestného zákona o šírení nepravdivej informácie. V návrhu to ministerstvo definuje takto: „Kto vyrobí alebo rozširuje nepravdivú informáciu, ktorá je spôsobilá vyvolať nebezpečenstvo vážneho znepokojenia časti obyvateľstva... alebo ovplyvniť obyvateľstvo pri jeho rozhodovaní o závažných otázkach celospoločenského významu“, ten sa potrestá väzením od jedného až do desať rokov.

Pandemický režim

V dôvodovej správe sa ministerka netají, že tieto opatrenia súvisia s novým pandemickým režimom a s polemikami o očkovaní. Začal s tým už minister zdravotníctva Lengvarský - avizoval trestné stíhanie za dezinformácie. Keď ho generálny prokurátor upozornil, že v slobodnej spoločnosti na takéto údery chýbajú trestné paragrafy, nastúpila ministerka spravodlivosti. Šírenie a dokonca aj zdieľanie dezinformácií má byť trestné.

V návrhu ministerky už chýba len ministerstvo pravdy, respektíve štátna autorita, ktorá s konečnou platnosťou nadiktuje, čo je a čo nie je pravdivá informácia.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘÍSPĚT

Sloboda vo zveráku

Ak sa tieto absurdnosti podarí presadiť, éra slobody slova sa skončí. A ostane tu len jej prikrčená karikatúra.

Sloboda myslenia, presvedčenia a prejavu - na rozdiel od slobody konania - totiž ťažko znáša kádrovanie a tresty. Výnimkou by mali byť len slová, ktoré podnecujú nenávisť či násilie. Nie slová, ktoré zaznievajú v polemikách o spoločenských témach.

Dôvody, pre ktoré by mala mať sloboda slova prednosť pred Trestným zákonom, sú dva. Prvým je to,

že hranica medzi pravdivou a nepravdivou informáciou je nie vždy celkom jasná. Ak by bola, verejné spory o vážnych témach by boli bezpredmetné (ako za Maa Ce-tunga).

Nie, pravda nie je relatívna. No do jej hľadania by určite nemala vstupovať prokuratúra. A trestný súd.

Druhým dôvodom je staré pravidlo, že pri diskusiách má byť akceptované právo na omyl. Bez tohto pravidla je vlastne sloboda slova nemysliteľná. Tak v akademickej rovine, ako aj v politickej či spoločenskej.

„Dezinformácia“ o vakcíne

Aby sme neostávali len v abstraktnej rovine, doprajme si jeden príklad „dezinformácie“, ktorá mala byť potrestaná.

V marci RTVS odvysielala reportáž o trombóze a smrti mladej učiteľky po vakcíne od AstraZeneca. Krátko nato viacerí novinári, aktivisti či politici žiadali trest pre autorku. Vraj za šírenie dezinformácií.

Úrady ponúkli dva pohľady na vec. Slovenské inštitúcie vylúčili spojitost trombózy s vakcínou ako nepodloženú a nepotvrdenú. Záver: RTVS šírla informáciu, ktorá sa javila ako nepravdivá. Autorka reportáže bola potrestaná. V tom čase len disciplinárne (Lengvarský začal žiadať trestné stíhanie za dezinformácie až neskôr a dodnes na to neexistuje zákon).

Pár dní nato však Európska lieková agentúra potvrdila, že vakcíny AstraZeneca môžu byť spojené s trombózami a s vážnymi následkami. Žiadala toto zistenie dopísať na zoznam možných nežiaducich účinkov očkovania. Záver: RTVS šírla informáciu, ktorá sa nejavila ako nepravdivá.

Podobných prípadov, kde boli správy vyhodnocované ako dezinformácie, bolo v Európe viac. A s rôznymi prístupmi národných kontrolných úradov. Keď po očkovaní zomrela mladá redaktorka BBC, aktivisti odsudzovali spájanie jej smrti s očkovaním ako hoax a konšpiráciu. Britské úrady však priznali, že to mohlo súvisieť s vakcínou. A sľúbili, že podniknú opatrenia, aby sa podobné prípady eliminovali.

Tento prístup v konečnom dôsledku zvýšil dôveru britskej verejnosti k očkovaniu a k úradom, ktoré dozerajú na bezpečnosť očkovacích látok. Naopak, alibistický prístup slovenských úradov prispel k tomu, že dôvera slovenskej spoločnosti k „autoritám“ je pomerne vlažná. Prečo by im mali dôverovať, ak pri vážnych prípadoch odmietajú priznať problém a konať...

Ak by v tom čase platili trestné normy Kolíkovej (Lengvarského), každému, kto by šíril podobné správy ako RTVS, by mohlo hroziť trestné stíhanie.

Dva hroty

Mimochodom, Kolíkovej norma je formulovaná tak tekuto a hlúpo, že by sa mohla obrátiť aj proti pandemickým jastrabom, ktorí húževnato pracujú v očkovacej kampani. Nepravdivých informácií, ktoré by mohli vyvolať „nebezpečenstvo vážneho znepokojenia časti obyvateľstva“ alebo „ovplyvniť obyvateľstvo pri jeho rozhodovaní o závažných otázkach celospoločenského významu“, boli a sú na oboch koncoch ringu tony.

Príklad: informácie o kolektívnej imunite pri vysokej očkovanosti proti kovidu sa ukázali ako mylné. Ak by ich nejaký slabšie zorientovaný aktivista šíril aj po Kolíkovej novele, mal by nakročené do basy. Za šírenie nepravdivých informácií, ktoré „ovplyvnili obyvateľstvo“...

Na červenom pozadí

Našťastie, zatiaľ nič také neplatí. Kolíkovej návrhy neprešli ani len vládou. A dúfajme, že to tak aj ostane.

Lebo ak pri takýchto vážnych otázkach obmedzíme slobodu slova a umlčíme kritiku, obráti sa to nakoniec aj proti tým, ktorí sa chcú pravidelne očkovať. Práve v ich záujme by malo byť, aby tu fungovala otvorená diskusia o pozitívach aj negatívach programu, respektíve informovanosť z dvoch strán.

A v ich záujme je aj to, aby dobre fungovalo kritické myslenie. A verejná kontrola. Vtedy je pod tlakom výrobcu, nie spotrebiteľa.

Nutným predpokladom kritického myslenia sú pochybnosti. Naopak, nepriateľom kritického prístupu je diktovanie predpísanej dogmy – a postihovanie tých, ktorí sa ozývajú s výhradami (hoci aj takými, ktoré sa časom ukážu ako nepresné).

Žiaľ, presne k takejto deformácii prostredia smeruje návrh Kolíkovej.

Cítiť z neho dve veci: kosák a kladivo.

Zdroj: postoj